

Kako NE pisati završni rad

Poštovane kolegice i kolege,

pored uputa o strukturi i oblikovanju završnih radova, pročitajte i tekst o etičkim normama kojih se potrebno pridržavati prilikom pisanja završnih radova.

Sadržaj teksta pomoći će vam pri pisanju prijedloga teme i završnog rada.

Međutim, tekst je primjer **kako ne pisati** završni rad i sastavljen je na način koji studenti često ne prepoznaju kao problematičan s aspekta akademske čestitosti. Naime, gotovo cijeli tekst (sve osim dijela u kurzivu) se sastoji od doslovno preuzetih dijelova različitih publikacija i iako su ispravno ili neispravno (podvučeni dijelovi teksta) citirani izvori ovakav način pisanja nije dopušten.

„U akademskom okruženju u kojem se školuju budući stručnjaci i znanstvenici iznimno je važno promicati vrijednosti akademske i znanstvenoistraživačke čestitosti“ (Bilić-Zulle, 2006, p. 5).

Znanstveno nepoštenje uključuje izmišljanje podataka ili rezultata, prepravljavanje rezultata i plagiranje u predlaganju, provođenju ili razmatranju istraživanja ili u predočavanju rezultata istraživanja (Baždarić, K *et al.*, 2009).*

„Izmišljanje podrazumijeva produkciju podataka ili rezultata istraživanja koje se ne provodi. Istraživač izmišlja, producira nepostojeće rezultate koje kasnije obrađuje i prikazuje, odnosno objavljuje kao istinite. Prepravljavanje uključuje naknadno mijenjanje ili izostavljanje postupaka ili rezultata kako bi se objavio željeni ili izbjegao neželjeni rezultat. Istraživanje se provodi, ali se neki rezultati mijenjaju ili zanemaruju kako bi se približili postavljenoj hipotezi. Kao i izmišljanje, predstavlja težak oblik znanstvenog nepoštenja“ (Baždarić, K *et al.*, 2009, p. 109).

„Tijekom izrade radova student se koristi relevantnim knjigama, člancima, zakonima, pravilnicima i ostalim izvorima koje treba navesti u radu. U suprotnom, ako se preuzima tekst drugog autora bez navođenja izvora riječ je o plagiranju. Plagiranje označava preuzimanje tuđih ideja, mišljenja stavova, rezultata i sl. bez navođenja originalnog izvora, čime se tuđi rad prikazuje kao vlastito djelo. Plagiranje je strogo zabranjeno“ (Sveučilište u Dubrovniku, 2013).

Plagirati se može na različite načine. Preuzimanje većine ili cijelog teksta bez odgovarajuće naznake najteži je oblik plagiranja i krađe intelektualnog vlasništva, što se ponekad opisuje

kao napadno plagiranje. Poseban oblik plagiranja su i tzv. "kolažni radovi", čiji su dijelovi sastavljeni od različitih znanstvenih radova. Plagirati se može i tekst sa stranoga jezika i tako da se doslovno prevede cijeli rad, bez navođenja izvornih autora i bez njihova znanja i dopuštenja. Ponekad se autori izvornih radova i navode, ali preuzeti sadržaj nije u navodnicima, pa se stječe dojam da je tekst parafraziran iako je doslovno preuzet, a to jednako tako nije dopušteno. Citiranje literature nije dopuštenje za preuzimanje teksta, treba citirati činjenice, ideje i rezultate drugih autora u kontekstu vlastitog istraživanja i vlastitim riječima. O plagiranju se radi i onda kada se sadržaj preuzme te se tek poneke riječi zamijene istoznačnicama, upravo zato da tekst ne bi bio identičan izvorniku. (Baždarić, K et al., 2009).*

Temu završnog rada bira student uz pomoć mentora. U prijavi teme potrebno je odgovoriti na nekoliko pitanja. Koji problem želim istražiti i zašto? (Kratki opis teme na temelju dosadašnjih spoznaja). Koji je cilj mog istraživanja? (Što želim postići: ispitati, opisati, usporediti, procijeniti, odrediti itd.) Koja je svrha mog istraživanja? (Koju korist od rezultata istraživanja očekujem: ponuditi model, predložiti način, dati smjernice itd). Kojim metodama ću se koristiti? (Mjerenjem, promatranjem, analizom, kompilacijom, anketiranjem itd.) Na kraju prijave teme navodi se literatura kojom ste se koristili prilikom definiranja teme.

„Zadatak studenata je da pročita adekvatnu literaturu vezanu uz temu istraživanja, po potrebi svojim riječima "prepriča" tj. parafrazira pojedine cjeline, konzultirajući stavove više autora, te da u konačnici profilira i svoje mišljenje o svim bitnim pitanjima. Ako se tuđi tekst preuzima u cijelosti onda se taj tekst mora navesti unutar navodnih znakova, uz citiranje izvora u fusnoti ili uporabom tzv. Harvardskog stila citiranja. Pravilo o obveznom citiranju izvora vrijedi i kod parafraziranja tuđeg teksta“ (Sveučilište u Dubrovniku, 2013, p. 11).

„U teorijskom dijelu rada razmatraju se postojeće spoznaje o problemu koji se istražuje, kroz obradu relevantne literature. Tekst mora biti smisljeno i logički podijeljen na više cjelina, koje mogu imati podcjeline. Teorijski dio rada ne bi smio biti samo tehnička kompilacija tuđih radova, već autor mora jasno profilirati i svoje stavove o ključnim pitanjima na bazi kritičkog promišljanja i obrađene literature“ (Sveučilište u Dubrovniku, 2013, p. 9).

*Neispravno citiranje: tekst je gotovo doslovno prepisan, izbačeni su samo engleski prijevodi ili dijelovi teksta, a nema navodnika.

Literatura:

Baždarić, K., Pupovac, V., Bilić-Zulle L., Petrovečki M. (2009). Plagiranje kao povreda znanstvene i akademske čestitosti. *Medicina*, 45, (2), str. 108-117.

Bilić-Zulle, L. (2006). *Pojavnost i stajališta o prisvajanju autorskoga vlasništva među studentima medicine*. Doktorska disertacija. Rijeka: Sveučilište u Rijeci, Medicinski fakultet.

Uputa za izradu pisanih studentskih radova (seminarski, završni i diplomski rad) na preddiplomskim i diplomskim studijima Ekonomije i Poslovne ekonomije (2013), Sveučilište u Dubrovniku, Odjel za ekonomiju i poslovnu ekonomiju, Dubrovnik.